

ABONAMENTUL: Pe un an... Pe o jum. de an... Pe trei luni...

GAZETA TRANSILVANIEI

REDACTIA SI ADMINISTRATIA Targul Inalt Nr. 50

INSERATELE se primesc la administratia. Prețul după tariful și înveștat.

ZIAR POLITIC NAȚIONAL.

Manuscrisele nu se înnapoiază.

Discursul contelui Tisza.

— Interview cu d-l deputat Dr. Vaida-Voevod —

Discursul contelui Tisza rostit în ședința de Vineri a camerei ungare a stărnit în opinia publică mare valvă...

Dat fiind însă deosebitul interes cu care s-a așteptat și comentat prima declarațiune oficială a guvernului...

D-l deputat Dr. Al. Vaida, căruiu ne-am adresat, a avut amabilitatea să ne expună părerile sale prețioase...

Cu ce impresii v-ați ales după citirea discursului contelui Tisza?

Discursul contelui Tisza este din multe puncte de vedere un eveniment. Nu s-a întâmplat în trecut parlamentului ungur ca un ministru prezident să dedice un întreg discurs...

Contele Tisza s-a învățat deasfădată în cadre mai largi, fără a re-

tele Tisza, — totuși nu o crede. E prea inteligent spre a o crede.

Satisfacerea postulatelor nemaghiarilor și în locul prim a Românilor, în urma păcii dela București a încetat a mai fi o chestie internă a Ungariei...

De 40 de ani statul a tot luat dela noi fără a ne da ceva. Cu toate acestea am progresat, e adevărat. Dar nu, precum afirmă contele Tisza...

Și totuși am progresat. Pentru că atrocitățile și căniile sistemului politic oligarhic din Ungaria s'au dovedit de mai slabe...

Această forță ne dă garanția că pacea între Maghiari și Români se va face.

E altă întrebare, dacă contele Tisza va dispune de destulă bărbăție ca să o înfăptuiască ori nu. Căci zadarnic ne amenință contele Tisza cu fantoma unui partid moderat român.

Nu va isbuti! Intre Arhieriei noastre sunt, mulțumită lui Dumnezeu, și bărbați conștii de importanța epocii istorice în care trăim.

tru succese efemere, fie ele chiar pe terenul bisericesc-școlar, să vândă drepturile neamului...

Dacă însă nu Tisza, atunci desigur succesul său ne va satisface postulatele imprescriptibile ale națiunii române.

Sub ce condiții credeți, că s'ar putea încheia pacea, între Maghiari și Români?

— Cred că dacă ni-se vor oferi garanții reale pentru dezvoltarea ființei noastre naționale, pe toate terenele vieții de stat...

O conferință națională însă numai atunci ar avea rost, dacă ar putea comitetul să-i prezinte în formă concretă concesiuni reale...

Dar dacă nu se va putea încheia pacea și dacă guvernul ar intenționa să ne tragă pe sfoară?

Decât să încercăm a încheia o pace, care nu s'ar putea în mod cinstit realiza fie dintr-o parte, fie dintr'alta, mai bine vom continua lupta înainte.

În ce privește „tragerea pe sfoară”, de care faci amintire, apoi de, unul sau doi, sau un comitet, să admitem, că ar putea fi trași pe sfoară.

Credem, că expunerile scurte dar lămurite de mai sus ale frunțașului

nostru politic vor contribui în mare măsură la orientarea opiniei noastre publice și vor resfira părerea unor oameni...

Cartea verde a României.

D. Ghica anunță de la Sofia că guvernul voește să nuansească pe un diplomat care să continue tratativele cu România.

D. Nanu comunică la 18 Ian. că guvernul rus e alarmat de știrile venite de la București că România ar voi să atace pe bulgari.

D. Ghica adaugă la rândul său că la Sofia a dispărut teama de intervenția armatei române întru cât guvernul bulgar ar fi primit de la Petersburg asigurări...

D. Lahovary telegraful de la Paris că acolo ar face o rea impresie dacă România ar ocupa Silistra înainte de încheierea păcii cu Turcia.

După trei zile d. Lahovary adaugă că ministrul de externe francez e foarte preocupat de raporturile româno-bulgar...

Îstă dar că aproape toate marile puteri erau de părere că în acel moment România nu trebuia să pornească acțiunea militară în contra Bulgariei.

De acum tratativele întrerupte la Londra se urmează la Sofia, după sfaturile și intervențiile marilor puteri.

La 26 Ianuarie d. Majorescu telegraful de la Sofia că are deplina sa aprobare să trazeze cu bulgarii. Îi cere să termine cât mai repede, întârzierile făcând situația impo-

Trupa V. Antonescu.

(Articol final.)

De

Horia Petra-Petrescu.

De astădată vreau să dau o analiză a jocului celorlalți actori ai trupei Antonescu. Ar fi păcat să nu ne folosim de prilejul turneului acestuia...

După dna Ciucurescu a eselat între artatele dramatice dna Mărioara V. Antonescu. Dna Antonescu este încă tânără. Tineretea aceasta însă nu însemnează un păcat, dimpotrivă...

În orașele noastre ne-a fost dat să o vedem în »Năpasta« în »Puiculița«, în »Castelana« și în »Legea iertării«.

În »Castelana« a fost doamna de condiție înaltă. Franceza de rasă, elegantă și gentilă, bună și nobilă.

Sunt sigur că nu sunt profet mincinos, dacă prevestesc d-nei Antonescu una din cele mai strălucite cariere teatrale.

cu inteligența. Amândouă, inima și inteligența, își dau mâna. De aceea ne bucurăm de rolurile atât de bine studiate și de aceea avem atâtea amintiri plăcute...

Momente neuitate ne-a procurat artista și cu declamațiunile d-sale. Mai cu seamă cu »Miorița« (din colecția Alexandri).

Directorul trupei, d-l Antonescu, ni s'a arătat în condiții favorabile mai cu seamă în »Legea iertării«.

De fapt, felul cum a jucat d-nul Antonescu pe candidat de deputat, mai apoi pe deputatul Lerault, a fost »în Kabinetsstück«, cum zic nemții.

Îmi pare rău că n'am textul piesei la îndemână, căci așa cita scenele, cari mi s'au părut mai bine reliefate.

troversele cu flica — escelent (»Hal și mă sărută! Așa. Mai aproape. ...Și mi ai aproape...« Berta s'a apropiat, mână-oasă.

D-l Antonescu ar fi un Isidore Lechat (în »Baniș« lui Mirbeau) de prima ordine.

La prima reprezentație a »Căsniciej« mi s'a părut, că lipsea »avocatul« Dorneanu căldura sufletului.

D-l Antonescu este un actor rutinat, care a condus ani îndelungați trupe teatrale în turnee prin România.

(Sfârșitul în n-rul de mâine).

*) Vezi „Gaz. Tr.” Nr. 246, 248, 250-1.

ca directorul in contelegera cu profesorii scoalei au adresat la 16 Oct. a. c. o rugare catre d-nul Parteniu Cosma...

Directorul scoalei comerciale - a spus secretarul - a declarat ca s-ar multumi daca zidirea s'ar finanta...

Considerand importanta invatamantului comercial pentru vieta economica a neamului nostru...

Recunoastinta domnului Derussi. Numirea d-lui Derussi de ministru plenipotentiat al României la Sofia...

Daca turneul d-lui Antonescu a putut sa ia dimensiunile unui eveniment epocal in evolutia noastra culturala...

Congresul din Iasi. Ni se scrie: Ziua a doua a congresului Societatii ortodoxe a femeilor romane...

Seara s-a oferit in saloanele cercului militar un ceai de catre Societatea femeilor romane...

lor, unde I. P. S. Sa a rostit un discurs in sfnatata prelaturii ortodoxi romani din Ungaria si Bucovina...

Minunile chirurgiei. Din Praga se anunta: In clinica chirurgicala a profesorului Kukula...

Asistentul a incercat aceasta extraordinara operatiune, care i-a reusit de minune...

Un ziar care trageste de la 1760. Alaltaeri a apărut in Italia un număr festiv din ziarul La Gazzetta di Venezia...

Plecarea Exarhului bulgar din Turcia. Din Constantinopol se anunta: Exarhul bulgar parşind definitiv Constantinopolul...

Reuniunea femeilor romane din Cluj invită la seratele de ceai, impreunate cu productiuni literare-muzicale...

Numira. Din Maramurş ni se scrie, ca parintele Ion Barlea, unul din cei ce lupta in primele şire pentru despartarea populului român din Maramurş...

Un dar preţios. Ni se scrie: D-l Dr. Teodor Mihail şi soţia sa, d-na Eleftera n. Porescu au dăruit pe s-ma bisericeii noastre gr. cat. române din Dej un tabernacul foarte pompos...

Tot dânşii au mai dăruit câte un tabernacul şi pe s-ma bisericeii din Urişor şi Chizeni.

Viscole şi inundaţii. Se anunţă din Zürich, că în întreaga Elveţia bântuie un viscol puternic...

In urma unei vărsari a râului Neva, au fost acoperite de apă cartierale mai joase din Petersburg...

Mari inundaţii se anunţă şi din America. Din New-York se anunţă, că după ştirile primite din Dallas (Texas) lângă Bryan...

Monumentul lui Suvaroff al generalului rusesc, care la 1789 a bătut cu 10.000 Ruşi pe 100.000 de Turci...

Atragem luarea aminte a cetărilor asupra oferitului ce administraţia revistei îl face, anume, că da de acum până la anul nou gratis revista tuturor celor cari...

Ocaziune într-adevăr favorabilă, de care ar fi bine să se folosească cât mai multe familii române...

AVIZ. D-l Dr. Emil Folea şi-a deschis cancelaria advocaţiei în Dicioşani...

D-l Dr. Aurel Moldovan şi-a deschis cancelaria advocaţiei în Murăşuicşa (strada Csongva Nr. 1)...

Ştiri mărunte. În mina Emma din districtul Rybnik (Silezia prusacă) s-a iscat un incendiu...

Episcopul din Luxemburg a interzis printr-o scrisoare pastorală dansul «tango» în dieceza sa.

Lângă Libau, în Rusia, a căzut cu hidroplanul, în mare, locotenentul Wasmouth, şi s-a înecat.

Un măr din grădina proprietarului Mihos Pajan din Szillács a rodit în anul asta de trei ori.

AVIZ. D-l Dr. P. Preda face cunoscut că şi-a deschis cancelaria advocaţiei în Timişoara.

Din Braşov şi Ţara-Bârsei.

O serbare religioasă înalţătoare de inimă. Duminecă drpă prânz ni s-a dat prilejul să participăm la serviciul înalţător, săvârşit de preoţimea noastră...

Multiţimea de popor adunată cu mic cu mare la Biserică a dovedit, că poporul nostru se însufleţeşte la glasul păstorilor săi însufleţii şi e dornic de înalţături.

S-a servit din partea celor 9 preoţi şi 2 diaconi. Vecernia şi Litia, iar diaconul C. Muslea a rostit o predică...

bine întocmită, despre milostenie. Răspunsurile la eclemen le-a dat corul disciplinat, condus de învăţ. I. Babele.

S-a împărţit apoi poporului, pâine. Mă vâd şlită să mă opresc puţin la lucrul acesta...

Asfeli se dovedeşte împlinirea chemării şi preoţimea, care astfel îşi împlinesc marea sfântă de «cărmael al poporului...

Rap. Panorama universală, Braşov, colţul str. Vămii şi bulevardul Rudolf (Palatul Czeli)...

Urania-Kino. Numai Mercuri în 10 Decembrie la 1/2, 4, 6 şi 8 oare. «Moartea în Sevilla» (Dramă populară spaniolă în 4 acte)...

In cafeneaua «Coroana» concertează muzica militară în fiecare Marţi, Miercuri, Joi, Sâmbăta şi Duminică.

Din despărţimintele «Asociaţiei». Desp. Bistriţa. Despărţământul Bistriţa al «Asociaţiei pentru literatura română şi cultura populului român»...

Duminecă în 14 Decembrie: d-l Dr. Alexandru Popu medic: Despre medicina populară. Duminecă în 21 Dec.: d-l Ioan Corbu notar orf.: Despre statul celulelor. Duminecă în 28 Decemv.: d-l Dr. Dionisiu Loginu adv.: Idei de progres în evoluţia neamurilor.

Duminecă în 1 Februarie: d-l Emil Mărcuş prof.: Aplicaţii practice ale electricităţii. Duminecă în 8 Februarie: d-l Ioan Păcurariu prof.: Din sfera supra-sensului. Duminecă în 15 Februarie: d-l Ştefan Scridon prof.: Despre descoperirile mari din evul mediu.

Duminecă în 1 Martie: d-l Cornel Sanjoanu prof.: Dela Românii din Basarabia. Duminecă în 8 Martie: d-nul Victor Motogna prof.: Despre originea Principatelor române. Duminecă în 15 Martie: d-l Dr. Iulian Popu adv.: După revoluţia dela 1848.

Duminecă în 5 Aprilie: d-l Georgiu Stanciu protop.: Din istoria bisericeii noastre. Duminecă în 12 Aprilie: d-nul Dr. Victor Onişor adv.: Cum se poartă răboşul modern.

Conferinţele înainte de Crăciun se încep la oarele 5/12, după Crăciun la oarele 6 seara.

Chestiuni pedagogice.

Dare de seamă asupra mişcării literare pedagogice din anul şcolar 1912/13.

De Ananie Boldor. (Urmare)

4. Compayre G. «Pestalozzi şi educaţiunea elementară». Traducere din franţuzeşte de Teodor Popovici (Bibl. pentru toţi N-rii 768-769).

In aceasta carte «viaţa şi suferinţele lui Pestalozzi sunt zugrăvite într-un stil simplu şi clar, — zice «Şcoala», — potrivit tragediei simple şi totuşi atât de înalţătoare a acestui educator al omenirii...

Această cărticică atât de instructivă şi în acelaşi timp atât de atrăgătoare n'ar trebui să lipsească de pe masa nici unui învăţător.

5. Le Bon Gustav. «Pagini alese din psihologia educaţiei». (Biblioteca pedagogică a revistei «Vremea nouă»).

Deşi broşura aceasta tratează chestiuni nu tocmai uşoare de altcum, dar prin claritatea esenţei devine nu numai o lectură uşoară, dară şi atrăgătoare şi plăcută.

Formarea caracterului încă e supus acestei legi. Morala, — zice Le Bon, — nu are bază neclătită decât atunci când este inconştientă.

Intre mijloacele prin cari se poate trece conştientul în inconştient. Le Bon numără imitaţia, sugestia, exemplul şi eliminază raţionamentul despre care zice că nu influenţează sufletul copilului.

Apel. Să ne aducem aminte de copii săraci! Sfîtul Post s'a început şi se apropie sărbătorile Crăciunului...

Contribuţiile binevoitoare se primesc, de către subsemnata presidentă. Spre înlesnirea onoratului public şi membrii Comitetului s'nt autorizate la aceasta colectare...

Cărţi şi reviste. Au apărut: Haralamb G. Lecca: Dincolo din Dunăre n Balcani (Institut de arte graţice «Flacăra»). Preţul 1 leu. — Ion G. Stoian, ataşat comercial al României în Italia: Pentru înaintarea ţăranilor (Tipogr. «Speranţa» Str. Pătraşcu-Vodă, Bucureşti).

POSTA REDACŢIUNII. Viena. Se va publica în curând.

ULTIME ŞTIRI.

Paris, 9 Dec. Noul cabinet s-a constituit sub presidenţa lui Doumerque. Sofia, 9 Dec. Conform rezultatelor alegerilor parlamentare cunoscute până acum...

Proprietar: Tip. A. Muresianu: Branisic & Comp. Redactor responsabil: Ioan Brode.

M. Neumann TAILLEUR. Furnisorul curţii imperiale regale. Fondat la 1845.

ESTMİNTE pentru domni, băceţi şi fete, gata şi la comandă. A apărut CATALOGUL cel nou de preţuri şi la cerere se trimite gratis. BRAŞOV.

Vrei să câștigi UN MILION?..!..?

Atunci nu întârziati a participa la tragerea din
27 DECEMBRIE

a lozurilor cu premie convertite dela „BANCA HIPOTECARĂ UNGARĂ“, cu care ocaziune iese la sorți cel mai mare câștig din lume

1,000,000,-, Coroane.

Vindem de prezent un loz cu premie convertit dela „BANCA HIPOTECARĂ UNGARĂ“ cu 6 trageri anual pe

36 rate lunare á 6.60 Cor.

Vindem apoi un loz cu premie dela „PRIMA CASĂ DE PĂSTRARE PESTANĂ DIN PATRIE“ cu trei trageri anual pe

36 rate lunare á 4.50 Cor.

Vindem in fine o păreche din lozurile mai sus numite cu 9 trageri anual,

36 rate lunare á 11-- coroane.

Cine ne trimite primele 3 rate de odată, aceluia îi evitam esecșional rata a 4-a gratuit.

Nici un risc!

Tot lozul câștigă!

Cele mai bune, mai ieftine și mai favorabile lozuri de pe fața pământului, cari au totodată și câștigurile cele mai mari din lume, sunt lozurile indicate mai sus, din care cauză le recomandăm orișicui cu teată căldura. Sunt fără îndoială de preferit față de lozurile loteriei de classă.

Faceți dar de Crăciun copiilor, prin ceace îi puteți îndemna la cruțat.

2-3

Explicări mai amănunțite trimitem la dorința orîi cui gratuit și franco,

A signati rata primă (eventual primele 3 rate) prin mandat postal dimpreună cu comanda la adresa

Ústredná Banca úcastiny spolok, BUDAPESTA VIII. JÓZSEF-KÖRÚT 31/a.

Vânzare de Crăciun

cu prețuri reduse.

Ocazie rară de a cumpăra.

Iulius Nedoma,

magazin de mode și albituri

4-4

Brașov, Strada Porții Nr. 13.

„Societatea creștină de conzum și valorizare din BĂSEȘTI și jur“.

Illésfalva és vidéke keresztény fogyasztási és értékesítő szövetkezet.

Convocare.

Omnii acționari ai „Societății creștine de conzum și valorizare din Băsești și jur“, societate pe acții, în virtutea §-lui 18 din statute, se invită la

a IX-a Adunare generală ordinară

care se va ținea în Băsești, la 19 Decembrie n. 1913 după amiază la 1 oră în localitatea școlii gr.-catolice românești fără considerare la numărul acțiilor.

Obiectele puse la ordinea zilei sunt:

1. Raportul anual al direcțiunii, comitetului de supraveghiere și aprobarea bilanțului.

2. Determinarea relativă la profitul curat.

3. Alegerea comitetului de supraveghiere pe a. c.

4. Alegerea direcțiunii respectiva directorului.

5. Eventuale propuneri.

6. Designarea alor doi membrii pentru verificarea procesului verbal.

Direcțiunea.

Contul bilanțului = Mérleg-számla.

Active — Vagyon.

cu 27 Iulie 1912 n. — 1 Iulie n. 1913

Passive — Teher

Active — Vagyon.	Cor.	fil.	Passive — Teher	Cor.	fil.
Cassa în numărar — Készpénzkészlet	700	26	335 acții á 10 cor. — Üzletrész	3350	—
Marfă — Áru készlet	2811	11	Creditori de marfă (Centrala) — Áru-hitelezők (Központ)	1950	13
Datoriși — Adóok	6622	76	Cont de împrumut — Kölcsön-számla	1791	27
Spese de instruire — Felszerelési költség C. 539 41			Alți creditori de marfă — Más áru-hitelezők	1729	37
20% detragere — Levonás C. 16 18	523	23	Cont transitoriu — Átmeneti-számla adó 532-30 fuvar 4— letár 157 50	693	20
Spese de constituire — Alakulási költség C.			Fond de rezervă — Tartalék alaj számla	1647	71
20% detragere — Levonás C.			Profit curat — Tiszta nyereség	664	—
Cont de împrumut — Kölcsön-számla					
Lipsa de casă alți Gregoriu Pap — Pap Gergely ú. v. hiánya		546			
Vase goale — Üres edények	23	10			
Cont de efecte — Értékpapir	10	—			
Acții în restanță — Hátralékos üzlet rész	176	—			
		11168			11168
		92			92

Băsești (Szilágyillésfalva) 1 Iunie n. 1913.

Antoniu Bălăbanu m. p. director;

George Pap de Băsești m. p. președintele direcțiunii

Vasile Pop m. p.; Petru Rob m. p.; Todor Pop Flori m. p. membrii în direcțiune;

Czuczor Sándor m. p. központi ellenőr.

Contul de profit și perderi = Nyereség és veszteség-számla

Esite — Kiadás

Intrate — Bevételek

Esite — Kiadás	Cor.	fil.	Intrate — Bevételek	Cor.	fil.
Chirie — Házbér	120	—	Intrate crude la mărfuri după C. 20072-85		
Salarele personalului — Személyzet fizetése	810	—	Arunknál nyersbevétel	2446	60
Spese de porto — Szállítási költség	601	40			
Spese de neguțatorie — Üzleti költség	591	32			
Dare — Adó	143	14			
Instruire 20% descriere — Felszerelési 3% leírás	16	18			
Constituire 20% descriere — Alakulás 20% leírás	16	50			
Dare de conzum — Fogyasztási adó	141	42			
Cont de interese — Kamat-számla	6	64			
Profit curat — Tiszta Nyereség					
		2446			2446
		60			60

Acest bilanț, cont de profit și perderi, prin comisia de supraveghere esaminându-se s'a aflat ordine conform legilor comerciale. — Ezen mérleg, veszteség- és nyereség számla a felügyelő bizottság által megvizsgáltatván, rendben és a kereskedelmi törvényekkel megegyezően találtatott.

Bohățiel Mihai, m. p., președintele comitetului de revizie. — f. ú. b. elnöke.

Vasile Vlaica, m. p., Ioan Mărieș Alexi, m. p., Vasile Marchiș, m. p., George Marinca, m. p.

Membrii comitetului de supraveghere. — Felügyelő bizottság tagjai.